

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων.

Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και εκμετάλλευσης κήπων που θα εφαρμόσουμε και θα ενσωματωθούν στην διδασκαλία μας:

Δημιουργίας κήπων:

- Αναγνώριση του εδάφους στους χώρους που προορίζονται για εγκατάσταση πρασίνου και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών του (υφή, στράγγιση, επίπεδο θρεπτικών στοιχείων, pH) με εμπειρικούς τρόπους από τους μαθητές, που μπορούν να επαληθευτούν με χημική ανάλυση δείγματός τους από εργαστήριο (μάθημα: Εδαφολογία - Λιπασματολογία).
- Τροποποίηση του εδάφους με προσθήκη κομπόστας ή κοπριάς και γνωριμία των μαθητών με τα οργανικά υλικά που χρησιμοποιούνται για ζύμωση και μελέτη των κύκλων των θρεπτικών στοιχείων N, C (μάθημα: Εδαφολογία - Λιπασματολογία).
- Περιπατητική εξερεύνηση των φυτών της τοπικής χλωρίδας και παρατήρηση της σχέσης τους με την ποιότητα του εδάφους, την υγρασία, την έκθεσή τους στον ήλιο, για εξαγωγή συμπερασμάτων και κριτηρίων για την επιλογή των κατάλληλων φυτών που θα εγκατασταθούν στους χώρους πρασίνου. Ταυτότητα φυτών και δημιουργία φυτολογίου. Συλλογή σπόρων για τη δημιουργία μικρής τράπεζας σπόρων. Παρατήρηση της σχέσης των φυτών με τα ζώα (επικονιαστές, τροφή και φωλιά πουλιών). Γνωριμία με τα ενδημικά φυτά που είναι προσαρμοσμένα στις συνθήκες του τόπου μας και με φυτά (ελιά, δάφνη) που συνδέονται με τη μυθολογία, την ιστορία και πολιτισμό του τόπου μας και ανάθεση εργασιών στους μαθητές για διερεύνηση και καταγραφή περισσότερων στοιχείων για αυτά (μάθημα: Κηποτεχνία, Λαχανοκομία, Ελληνικά, Δενδροκομία). Αναγνώριση άγριας βλάστησης της περιοχής μας, που ευδοκimeί σύμφωνα με τις προτιμήσεις της στο pH του εδάφους και δημιουργία ζιζανιολογίου.
- Σχεδίαση λαχανόκηπου και καλλιέργεια λαχανικών με σύστημα αμειψισποράς για την διαπίστωση της ενίσχυσης της υγείας και της γονιμότητας του εδάφους. Εξαγωγή συμπερασμάτων σε σύγκριση με τα δεδομένα της μονοκαλλιέργειας και της εντατικής μορφής αξιοποίησης του εδάφους (μάθημα: Λαχανοκομία, Βιολογική Γεωργία, Εδαφολογία-Λιπασματολογία).
- Συγκαλλιέργεια λαχανικών με ορισμένα άνθη ή βότανα για συνεχή παρατήρηση και εξαγωγή συμπερασμάτων για τον επωφελή τους ρόλο στην αποτροπή των φυτοπαράσιπων και στην προσέλκυση επικονιαστών. Φύτευση λαχανικών με χρήση σπόρων ντόπιων ποικιλιών για αποφυγή της γενετικής διάβρωσης από βελτιωμένες ποικιλίες – υβρίδια, καθώς και φύτευση τοπικών καλλιεργειών (πατάτες, κολοκάσι, καρότα) για τη μελέτη των

πρακτικών που εφαρμόζουν οι γεωργοί της περιοχής. Πρόσκληση σε ντόπιους παραγωγούς για την παροχή συμβουλών και εμπειριών στους μαθητές για τις παραδοσιακές πρακτικές που εφαρμόζαν στο παρελθόν ή συνεχίζουν να εφαρμόζουν μέχρι σήμερα. Επίσκεψη μαθητών σε αντίστοιχες καλλιέργειες ντόπιων παραγωγών.

- Δημιουργία σε διαμορφωμένο χώρο ατομικών παρτεριών για τους μαθητές, για εφαρμογή βιολογικών καλλιεργητικών πρακτικών σε άνθη και λαχανικά (μάθημα: Λαχανοκομία, Περιβάλλον και Γεωργία, Βιολογική Γεωργία).
- Σχεδιασμός μικρών κήπων με διαμορφωμένα παρτέρια για φύτευση φυτών με λιγότερες ανάγκες σε νερό (ξηρανθεκτικά), που είναι προσαρμοσμένα στις συνθήκες του τόπου μας, καθώς και στο μικροκλίμα της περιοχής μας. Μελέτη της ευεργετικής επίδρασης των φυτών στις ακραίες συνθήκες θερμοκρασιών και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας (μάθημα: Κηποτεχνία).
- Φύτευση δένδρων που δίνουν τροφή στα πουλιά (ελιά, μερσινιά), μειώνουν τον θόρυβο, τη σκόνη και δημιουργούν σκιά (χαρουπιά). Κατασκευή μικρών ξύλινων ταϊστρού και μεταλλικών ποτιστρού για τα πουλιά, οι οποίες θα υποβαστάζονται με σχοινί στα δένδρα. Φύτευση αρωματικών φυτών που δίνουν τροφή στις μέλισσες (λεβάντα, δεντρολίβανο). Κατασκευή ξενοδοχείου εντόμων. (μάθημα: Μελισσοκομία, Κηποτεχνία).
- Φύτευση φυτών για κάλυψη του εδάφους με σκοπό τον περιορισμό της ανεπιθύμητης βλάστησης, την εξοικονόμηση της υγρασίας και των θρεπτικών στοιχείων και την αποφυγή της χρήσης χημικών για την καταπολέμησή τους (μάθημα: Φυτοπροστασία).

Συντήρησης κήπων:

- Διατήρηση καλής δομής του εδάφους με χρήση οργανικών βελτιωτικών και ενσωμάτωση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών του λαχανόκηπου (μάθημα: Εδαφολογία - Λιπασματολογία).
- Προσθήκη στρώματος οργανικού υλικού (ξερών φύλλων, φλοιών δένδρων, αχύρου) γύρω από τα φυτά στον λαχανόκηπο για την προστασία από τα ζιζάνια και διατήρηση της υγρασίας (μάθημα: Βιολογική Γεωργία).
- Εφαρμογή συστήματος άρδευσης με σταγόνες για καλύτερη διαχείριση του νερού και προγραμματισμός ποτισμάτων των χώρων πρασίνου με την εγκατάσταση προγραμματιστών αυτόματου ποτίσματος, ώστε να γίνεται συνεχώς και απρόσκοπτα η άρδευση των φυτών (μάθημα: Θερμοκηπιακές κατασκευές και Άρδεύσεις).
- Εντοπισμός των τοπικών ασθενειών και εχθρών των καλλιεργειών και μελέτη του τρόπου εξάπλωσής τους, ώστε να εφαρμόζονται προληπτικά καλλιεργητικά μέτρα για τον φυσικό έλεγχο τους (φύτευση βοτάνων και λουλουδιών, χρήση κολλητικών παγίδων, εξασφάλιση ύπαρξης φυσικών θηρευτών - πασχαλίτσες, αλογάκια-, καλύμματα σειρών) (μάθημα: Φυτοπροστασία).
- Εφαρμογή ψεκασμών με απωθητικά οργανικά σκευάσματα και βοτανικές ουσίες για την καταπολέμηση των παρασίτων και την προστασία των μελισσών και πεταλούδων (μάθημα: Φυτοπροστασία).
- Δημιουργία χώρου κομποστοποίησης για τη διαχείριση των φυτικών απορριμμάτων των κήπων. Παρακολούθηση μηχανισμών αποσύνθεσης οργανικών υλικών και μελέτη των παραγόντων (θερμοκρασία, υγρασία, αερισμός, pH, μικροοργανισμοί, γαιοσκώληκες, άζωτο) που είναι απαραίτητοι για την επιτυχή κομποστοποίηση. Μετρήσεις στον σωρό των υπό ζύμωση υλικών της θερμοκρασίας, της υγρασίας, του pH, του αερισμού και ανάλογη βελτίωσή τους, ώστε να διατηρούνται στα σωστά επίπεδα (μάθημα: Συντήρηση Κηποτεχνικών Έργων, Βιολογική Γεωργία, Κηποτεχνία, Εδαφολογία - Λιπασματολογία).
- Κλάδεμα κατάλληλο για κάθε ομάδα φυτών (δένδρα, θάμνοι, πόες, ετήσια) για καλύτερο αερισμό και πρόληψη προσβολής από παράσιτα. Τεμαχισμός των κλαδιών, για να τοποθετούνται στον σωρό κομποστοποίησης (μάθημα: Συντήρηση Κηποτεχνικών Έργων, Δενδροκομία, Ανθοκομία).

Αναβάθμιση κήπου:

- Εμπλουτισμός της υπάρχουσας βλάστησης του κήπου με μεσογειακά είδη φυτών (μάθημα: Κηποτεχνία).
- Συμπληρωματικές φυτεύσεις σε κενά των μικρών φρακτών, ώστε να συνεχίσουν να αποτελούν κατοικία μικρών ζώων και πουλιών, όπως το ίδιο θα αποτελέσουν και τα δένδρα που θα φυτευτούν σε σειρές, σε θέσεις εντός της σχολικής αυλής και περιφερειακά του σχολείου (μάθημα: Κηποτεχνία).
- Προμήθεια σπόρων και μοσχευμάτων από τα υπάρχοντα φυτά για τη δημιουργία νέων φυτών που θα χρησιμοποιηθούν για την επέκταση ή τη συμπλήρωση κενών στους χώρους πρασίνου (μάθημα: Εργαστηριακές Ασκήσεις Γεωπονίας).

Αξιοποίηση κήπου:

- Αξιοποίηση του φυτοχώματος από την κομποστοποίηση για τον εμπλουτισμό του εδάφους (μάθημα: Λαχανοκομία, Κηποτεχνία).
- Διοργάνωση αγοράς στην αυλή του σχολείου για πώληση των προϊόντων του λαχανόκηπου (μάθημα: Λαχανοκομία, Μαθηματικά).
- Προετοιμασία και παράθεση προγεύματος σε μαθητές και γονείς με προσφορά βιολογικών προϊόντων από τον λαχανόκηπο με σκοπό την προώθηση της υιοθέτησης υγιεινών διατροφικών συνθηκών (μάθημα: Λαχανοκομία, Ελληνικά, Εισαγωγή στην Τεχνολογία Τροφίμων).
- Συλλογή, διαλογή, αποξήρανση αρωματικών φυτών και στη συνέχεια συσκευασία και πώλησή τους σε φιλικό παζαράκι (μάθημα: Αρωματικά Φυτά, Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας).

Παιδαγωγικές μέθοδοι που θα αξιοποιήσουμε – Δραστηριότητες και τρόπος υλοποίησής τους:

Ποιες παιδαγωγικές μεθόδους θα αξιοποιήσετε και με ποιον τρόπο; (Να περιγράψετε τις δραστηριότητες και τον τρόπο με τον οποίο θα τις υλοποιήσετε.)

Συζήτηση, καταιγισμός ιδεών, χάρτης εννοιών, διαδικτυακή και βιβλιογραφική έρευνα, επίλυση προβλήματος, μελέτη πεδίου.

- Οι μαθητές παρατηρούν τα στοιχεία που συνθέτουν τον σχολικό χώρο, μετρούν και καταγράφουν ποιο χρώμα και ποια υλικά κυριαρχούν ή υπολείπονται και συμπεραίνουν πως υπάρχει έλλειψη από πράσινο. Πώς θα μπορέσουν να αυξήσουν το πράσινο και να δημιουργήσουν στη σχολική αυλή τον κήπο που ονειρεύονται;
- Συζητούν στην τάξη και εκφράζουν τις απόψεις τους για το πώς θέλουν να είναι ο κήπος του σχολείου τους. Παίρνουν την απόφαση να αλλάξουν την όψη της σχολικής αυλής και θέτουν στόχους, για να το πραγματοποιήσουν. Όλοι είναι έτοιμοι να συμμετέχουν σε αυτή την αλλαγή και να συνεργαστούν μεταξύ τους, για το πετύχουν.
- Οργανώνονται σε ομάδες και η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να καταγράψει στοιχεία, να μετρήσει χώρους, να συλλέξει στοιχεία για τα φυτά, το έδαφος και το κλίμα, να συντάξει πληροφοριακό φυλλάδιο για την αειφορία, να σχεδιάσει μια τεράστια πεταλούδα και με τίτλο «Βιοποικιλότητα» να την αναρτήσουν σε μια κεντρική μεγάλη πινακίδα. Θα προσκαλέσουν, στη συνέχεια, τους συμμαθητές τους να χρωματίζουν μια κουκκίδα στα φτερά της, ώστε στο τέλος τα φτερά της πεταλούδας να έχουν ένα εκατομμύριο χρώματα, όπως και στη φύση που υπάρχει τόση μεγάλη ποικιλία φυτών, πουλιών, ζώων.
- Οι μαθητές διεξάγουν έρευνα και καταρτίζουν ερωτηματολόγιο, για να διαπιστώσουν τις επιθυμίες των συμμαθητών τους για τη μορφή που θέλουν να έχει ο κήπος, για τα φυτά και τα χρώματα των λουλουδιών, που τους αρέσουν.

- Με κριτήρια την έκθεση στον ήλιο ή τη σκιά, την προφύλαξη από τον αέρα, τον προσανατολισμό και το κατάλληλο έδαφος επιλέγουν χώρους για πράσινο, συλλαμβάνουν ιδέες, σχεδιάζουν και προτείνουν σχεδιαστικές λύσεις.
- Ποιες σχεδιαστικές προτάσεις θα εγκρίνουν οι συμμαθητές τους, σε ποιες θα προτείνουν αλλαγές και ποιοι θα προτείνουν κάτι εντελώς καινούργιο και διαφορετικό;
- Επιλέγουν την καταλληλότερη σχεδιαστική λύση με τα κατάλληλα φυτά και σχεδιάζουν τα επόμενα τους βήματα για την υλοποίηση των στόχων τους.
- Επιλέγουν τα φυτά με κριτήρια να εναρμονίζονται με το περιβάλλον, να προσαρμόζονται στις συνθήκες του μικροκλίματος και του εδάφους του σχολείου, να είναι φυτά της κυπριακής χλωρίδας, να έχουν ποικιλία στα χρώματα, στα σχήματα και τα μεγέθη, να βοηθήσουν στην αισθητική τους αναβάθμιση και να εξυπηρετούν τις ανάγκες τους.
- Κοστολογούν τα υλικά που χρειάζονται (κομπόστα, εργαλεία, φυτά) και αναζητούν χορηγούς- φυτώρια, για να συνεισφέρουν στην προσπάθειά τους, παρέχοντας φυτικό υλικό και κηποτεχνικά υλικά. Συγχρόνως, αναζητούν συνεργάτες, επαγγελματίες-κηπουρούς, στις γειτονικές κοινότητες, για να διευκολύνουν το έργο τους με την παροχή πληροφοριών.
- Υλοποιούν βήμα-βήμα το έργο τους με συνεχείς δράσεις. Προετοιμασία εδάφους, φυτεύσεις, ποτίσματα, προμήθεια φωλιών για πουλιά και συνεχής πληροφόρηση προς τους υπόλοιπους για τα φυτά που φύτεψαν, για το τι χρειάζονται από μας και τι θα μας προσφέρουν ως ανταπόδοση. Οι μαθητές-κηπουροί λαμβάνουν σοβαρά τον ρόλο τους και φροντίζουν τον κήπο, δείχνοντας σε όλους ότι οτιδήποτε γίνεται με μεράκι είναι εύκολο. Συγχρόνως, οι μαθητές αποτελούν παράδειγμα έμπνευσης και μίμησης.
- Οι εκπαιδευτικοί εντυπωσιάζονται από το αποτέλεσμα των μαθητών τους και τους επικροτούν με εγκωμιαστικά σχόλια.

Δραστηριότητες αξιοποίησης χώρου πρασίνου και ευθυγράμμιση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Να καταγράψετε τις δραστηριότητες που προτίθεστε να υλοποιήσετε σχετικά με την αξιοποίηση του χώρου πρασίνου στη μαθησιακή διαδικασία και τη σύνδεσή τους με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης έχει το δικό της Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) και η σύνδεση του προγράμματος θα γίνει με βάση το ΑΠ κάθε βαθμίδας (Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Η πιο κάτω σύνδεση είναι ενδεικτική.

- **Παρατίθενται αυτούσιες, όπως τις έδωσαν γραπτώς, οι δραστηριότητες που οι συνάδελφοι αναλαμβάνουν στον κήπο, ώστε να επιτύχουν με βιωματικό τρόπο την επίτευξη των στόχων του μαθήματός τους.**

Βοηθητικές ερωτήσεις	Σύνδεση με το ΑΠ
Πώς θα αξιοποιηθεί ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία περιβαλλοντικής διαχείρισης, αειφόρων πρακτικών και την ανάδειξη της σημασίας της βιοποικιλότητας; • Δημιουργία χώρου για κομποστοποίηση, για προστασία και οικονομία των φυσικών πόρων και για λιγότερες εισροές στις καλλιέργειες (χημικά λιπάσματα).	Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη Μάθημα Περιβάλλον και Γεωργία, Κηποτεχνία, Εδαφολογία- Λιπασματολογία, Βιολογική Γεωργία, Φυτοπροστασία, Λαχανοκομία, Θερμοκηπιακές κατασκευές και Αρδεύσεις. (κομποστοποίηση, εξοικονόμηση νερού, βιολογικές μέθοδοι κηπουρικής, πρακτικές δραστηριότητες στον κήπο). Έρευνα για τα οφέλη της κομποστοποίησης και της εξοικονόμησης νερού στο περιβάλλον υπό το πρίσμα της επερχόμενης κλιματικής αλλαγής. (Βιολογική Γεωργία)

• Φύτευση φυλλοβόλων δένδρων για αξιοποίηση της σκιάς στις αίθουσες το καλοκαίρι και της απρόσκοπτης έκθεσης στον ήλιο τον χειμώνα, για εξοικονόμηση ενέργειας. • Εγκατάσταση αρδευτικού συστήματος, κάλυψη του εδάφους για μείωση εξάτμισης νερού και παρουσίας ζιζανίων, φύτευση μη απαιτητικών φυτών μεγάλης ποσότητας νερού για εξοικονόμηση νερού. • Φύτευση ποικιλίας φυτών, για να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα πανίδας - χλωρίδας και του εδάφους, μη χρήση χημικών σκευασμάτων - βιοκτόνων, εφαρμογή συστήματος αμειψισποράς και συγκαλλιέργεια στον λαχανόκηπο, διατήρηση καλής δομής του εδάφους και καλών συνθηκών στράγγισης και αερισμού με χρήση τύπων κομπόστας (φυλλοχώματα, τύρφη, κοπριά). • Εκπαίδευση στις πρακτικές δραστηριότητες στον κήπο, όπως τοποθέτηση συστήματος άρδευσης και στις βιολογικές μεθόδους στη λαχανοκομία (συγκαλλιέργεια, αμειψισπορά, καλλιέργεια εδάφους στον ρώγο του). • Πειραματική έρευνα για τα ενδημικά φυτά της περιοχής, τα οποία είναι ανθεκτικά σε ακραίες συνθήκες, οι οποίες γίνονται εντονότερες λόγω της κλιματικής αλλαγής και τις πιθανές χρήσεις τους τόσο στη γεωργική παραγωγή όσο και στην κηποτεχνία. Η χρήση των ενδημικών φυτών προωθεί τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των τοπικών οικοσυστημάτων.	Κύκλος νερού/διοξειδίου του άνθρακα/αζώτου. (Βιολογία) Εκπαίδευση στην Αειφόρο γεωργική παραγωγή και ανάπτυξη για τη μείωση του αποτυπώματος της γεωργίας στο περιβάλλον υπό το πρίσμα της επερχόμενης κλιματικής αλλαγής και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. (Περιβάλλον και Γεωργία)
--	--

Πώς θα αξιοποιηθεί με πρακτικό τρόπο ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία επιστημονικών εννοιών, ώστε να καταστεί ζωντανό εργαστήριο; • Πειράματα π.χ. για παρατήρηση της αύξησης ίδιων φυτών σε σκιά και άμεσης έκθεσης στον ήλιο για κατανόηση της λειτουργίας της φωτοσύνθεσης και των παραγόντων που επηρεάζουν τον ρυθμό της. • Γνωριμία με είδη φυτών κυπριακής βιοποικιλότητας (φύτευση, κύκλος ζωής φυτών). • Ηλιακός σταθμός φόρτισης κινητών τηλεφώνων μαθητών με χρήση φωτοκυττάρων. • Φύλαξη του νερού της βροχής με σκοπούς άρδευσης.	Φυσικές Επιστήμες - Βιολογία: Μάθημα Μορφολογία των φυτών, Περιβάλλον και Γεωργία, Εδαφολογία - Λπασματολογία (κύκλος ζωής των φυτών, φωτοσύνθεση, επικοινωνία, κύκλος του νερού, αλληλεξάρτηση των ζωντανών οργανισμών, οικοσυστήματα, κ.λπ.). Η φωτοσύνθεση ως βασική διαδικασία για φιλτράρισμα του ατμοσφαιρικού αέρα και μείωσης φαινομένου του θερμοκηπίου. Η σημασία της βιοποικιλότητας - Διατήρηση κυπριακής χλωρίδας με κυπριακά ενδημικά είδη. Επικοινωνία (η σημασία της στον πολλαπλασιασμό- αναπαραγωγή φυτών). (Βιολογία) Κατανόηση και εξήγηση καιρικών φυσικών φαινομένων. Κατανόηση φυσικών εννοιών (τριβής, φυγοκέντρισης). (Φυσική)
Πώς θα καλλιεργηθούν μαθηματικές δεξιότητες, αξιοποιώντας τον χώρο πρασίνου (μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών, υπολογισμός διαστάσεων υποστυλωμάτων για τα φυτά, κ.λπ.); • Μετρήσεις του ρυθμού ανάπτυξης των φυτών με δημιουργία γραφημάτων. • Εύρεση εμβαδών επιφανειών για υπολογισμό του γαιωφάσματος και χαλικιού για κάλυψη περιοχών πρασίνου. • Μέτρηση διαστάσεων παρτεριών για ορθολογική αξιοποίηση των χώρων • Υπολογισμός κόστους υλικών. • Γράφημα με το ποσοστό σκληρών και μαλακών επιφανειών, που περιλαμβάνει ο σχολικός χώρος.	Μαθηματικά (εκτίμηση, γραφική παράσταση, ανάλυση δεδομένων, κ.λπ.). Γεωμετρία (γνωριμία με τα σχήματα), στερεομετρία, μέτρηση χώρων, επιφανειών (μετρικές μονάδες).

Πώς μπορεί να αξιολογηθούν οι πράσινοι χώροι του σχολείου για να γίνει έρευνα σχετικά με τα φυτά που συνδέουν τον άνθρωπο με την φύση κατά τις θρησκευτικές του μυσταγωγίες. Αναγνώριση των φυτών (ελιάς, ροδιάς, αμπέλι, σιτάρι) που έχουν σχέση με τη θρησκευτική μας παράδοση και χρησιμοποιούνται σε όλες τις θρησκευτικές τελετές της Εκκλησίας και του λαού μας. Υιοθέτηση των αμπελιών για φροντίδα και συντήρηση.	Θρησκευτικά Αυτά τα φυτά πώς εμπλέκονται στα ιερά της Εκκλησίας και της Εκκλησιαστικής Παράδοσης. Αμπέλι - κρασί - νάμα-εκκλησιαστικός οίνος στη Θεία Κοινωνία. Ελιά - λάδι - ευχέλαιο - βάπτισμα - κηδείες - λιβάνισμα (κάπνισμα). Ρόδι - κόλλυβα. Σιτάρι - άρτος - κηδείες - κόλλυβα (γιορτές - μνημόσυνα).
Πώς μπορεί να προωθηθεί η σημασία της υγιεινής διατροφής και γενικότερα της υγείας μας; • Δημιουργία και φροντίδα λαχανόκηπου. • Φύτευση και φροντίδα θεραπευτικών βοτάνων στον χώρο του σχολείου. • Χρήση βοτάνων για θεραπείες σώματος. • Παρασκευή λοσιόν, κρεμών. • Σαπωνοποίηση (δημιουργία σαπουνιών με αιθέρια έλαια).	Αγωγή Υγείας - Οικιακή Οικονομία Βιολογία - Αισθητική - Χημεία (καλλιέργεια φρούτων, λαχανικών, βοτάνων, τοπικά προϊόντα, παραδοσιακή ιατρική και γιατροσόφια, κ.λπ.). Προσθήκη κεφαλαίου «<i>Ελληνικά βότανα</i>». Θεραπείες ευεξίας με χρήση βοτάνων. Φροντίδα, συλλογή και αποθήκευση βοτάνων.

Πώς θα καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών; • Μέσω του μαθήματος της Τοπογραφίας που σχετίζεται κάπως με τη μορφολογία του εδάφους, θα επιλέξουμε έναν χώρο πρασίνου στο σχολείο και, με τη βοήθεια των μαθητών, θα αναλάβουμε ευθύνη για τη σωστή φροντίδα και συντήρηση αυτού του χώρου πρασίνου, έτσι ώστε να τον διατηρήσουμε όμορφο και υγιή. • Μέσω του μαθήματος θα αποτυπώσουμε τον χώρο επί τόπου, θα σχεδιάσουν οι μαθητές τον χώρο και θα τοποθετηθούν στα κατάλληλα σημεία και αποστάσεις τα φυτά. • Επίσης, με τη βοήθεια του κλάδου, μπορούν να γίνουν κατάλληλες κατασκευές, όπως σκίαστρα, μονοπατάκια, βάσεις για να τοποθετούνται οι γλάστρες. • Κατασκευή ποτιστρών και ταΐστρών για τα πουλιά. • Δημιουργία ξύλινων γλυπτών από κορμούς και χονδρά κλαδιά από κλαδέματα. • Δημιουργία πινακίδων για τα ονόματα φυτών, ανεμοδείκτη. • Ανακύκλωση χαρτιού και πλαστικών ειδών .	Τέχνη, Σχεδιασμός και Δημιουργικότητα (υπαίθριες καλλιτεχνικές εγκαταστάσεις, έργα τέχνης, χρήση φυσικών υλικών από τον κήπο, ημερολόγιο φύσης, ξενοδοχείο εντόμων, υποστήριξη φυτών, φράκτης, μετεωρολογικός σταθμός κ.λπ.) Δομικά - Πολιτική μηχανική Καταρτισμός οργανωμένου πλάνου μέσα από παιδαγωγικές διαδικασίες.
• Προεργασία για το τι θα περιλαμβάνει ο χώρος πρασίνου. • Δημιουργία φωλιών για την ενίσχυση των πληθυσμών των πουλιών και ξενοδοχείων εντόμων για τη φιλοξενία των πεταλούδων και των μελισσών. • Υποστήριξη των φυτών με ξύλα. • Τοποθέτηση λαστίχων άρδευσης. • Κατασκευή παιχνιδιών και καθισμάτων (παγκάκια).	Μηχανουργική Τεχνολογία Έρευνα για σύγχρονους τρόπους ποτίσματος, έχοντας υπ' όψιν την εξοικονόμηση νερού. Έρευνα για την ετοιμασία όλων των πρακτικών θεμάτων.

Πώς επηρεάζει η μορφολογία (του εδάφους) το κλίμα και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή την ανάπτυξη των φυτών; Παρακολουθώντας την αυτοφυή βλάστηση (δένδρα, θάμνοι, αγριολούλουδα) στην περιοχή μας, συμπεραίνουμε πως οι εδαφοκλιματικές συνθήκες που επικρατούν ευνοούν την ανάπτυξη και επιβίωσή τους. Επιλέγονται φυτά για φύτευση στους χώρους πρασίνου συγγενικά προς την αυτοφυή βλάστηση. Δημιουργία μετεωρολογικού σταθμού για λήψη μετρήσεων κλιματικών παραγόντων με παράλληλη παρακολούθηση της ανάπτυξης των επιλεγμένων φυτών, για να διαπιστωθεί η αντοχή τους και η σωστή επιλογή τους.	Γεωγραφία (παρατήρηση καιρικών συνθηκών, μέτρηση υγρασίας, θερμοκρασίας κ.λπ.) Κηποτεχνία Οι εδαφολογικές και οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή είναι το πρωταρχικό κριτήριο επιλογής των φυτών, για να ευδοκιμούν στον δεδομένο τόπο εγκατάστασης. Η ιδιότητα των διαφόρων φυτών να παρουσιάζουν αντοχή σε ποικίλες συνθήκες οδηγεί σε ορθή επιλογή της βλάστησης, ώστε να υπάρχουν «τα κατάλληλα φυτά στις κατάλληλες συνθήκες και θέσεις».
Διοργάνωση «λαϊκής» αγοράς στο σχολείο με διάθεση εσπεριδοειδών, λαχανικών (υπαίθριων) και φραουλών, ντοματών και αγγουριών (θερμοκηπίου).	Εισαγωγή στην Τεχνολογία τροφίμων Διατροφική αξία λαχανικών και φρούτων.
Πώς θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη προς το πράσινο και πώς θα αναδειχθεί η σχέση του λαού, ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, με τα Δάση και εν γένει με τη μεσογειακή βλάστηση; Δραστηριότητες στον κήπο της σχολής. Καλλιέργεια βοτάνων στον βοτανόκηπο. Δημιουργία βοτανόκηπου υπό τη φροντίδα και επίβλεψη του τμήματός μου. Φύτευση μεγάλων δένδρων που δημιουργούν σκιά και στολισμός αιθουσών με γλάστρες - λουλούδια που αντέχουν. Δημιουργία μικρής υπαίθριας βιβλιοθήκης κοντά στα παγκάκια με θεματολογία την Οικολογία. Δημιουργία grafity από μαθητές με θέμα Οικολογία. Συνεργασία με άλλο σχολείο της επαρχίας και υιοθέτηση ενός πάρκου από κοινού (για φύτευση και φροντίδα). Υιοθέτηση μικρού χώρου πρασίνου για φροντίδα και περιποίηση.	Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία Μελέτη κειμένων, ποιημάτων, ιστορικών πηγών που φανερώνουν τη σχέση του λαού μας με τα Δάση, το πράσινο κ.λπ. Πώς η λογοτεχνία εντάσσει στο περιεχόμενό της τη φυσιολατρία; Η ιδέα πως η φύση στα λογοτεχνικά έργα συμπάσχει με τους ανθρώπους και συμμετέχει στη ζωή τους, στον πόνο, στη λύπη, στη χαρά. Πώς το φυσικό περιβάλλον και τα προϊόντα της Κύπρου υπήρξαν ανέκαθεν αιτίες για κατοχή και εκμετάλλευση του νησιού από εχθρικές δυνάμεις; Ποιο το μέγεθος της καταστροφής των δασών του νησιού από την αποψίλωση των δένδρων για τη ναυπήγηση στόλου και την επεξεργασία του χαλκού; Μελέτη κειμένων σχετικών με τη θεματολογία της οικολογίας. Ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης. Αναγνώριση των θετικών της περιβαλλοντικής συνείδησης. Προτάσεις και επιχειρηματολογία για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. (Νέα Ελληνικά) Θεματική ενότητα «Ελεύθερος χρόνος - Ψυχαγωγία» και «Αθλητισμός». Στο πλαίσιο του μαθήματος της Λογοτεχνίας «Δημοτικά Τραγούδια» και «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» .

	Εκπόνηση εργασιών, συγγραφή ποιημάτων και διηγημάτων, φιλοτέχνηση αφίσας και πολυτροπικού κειμένου. (Νέα Ελληνικά) Θεματική ενότητα Οικολογία (Νέα Ελληνικά)
Παροχή υποστήριξης της συντονιστικής ομάδας πρασίνου με δημιουργία ιστότοπου για καταγραφή και σχετική ενημέρωση για τις δράσεις υλοποίησης του προγράμματος.	Εφαρμογές Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Στο πλαίσιο του μαθήματος «Εφαρμογές Ηλεκτρονικών Υπολογιστών», που διδάσκεται σε όλους τους μαθητές του Α΄ έτους, θα γίνει αναφορά και επίδειξη λογισμικού σχεδίασης κήπου (landscape design software) “Gardena Garden Planner”. Στο πλαίσιο του πιο πάνω μαθήματος θα γίνει αναφορά και επίδειξη αυτόματου συστήματος ποτίσματος φυτών με χρήση η/υ για έλεγχο.

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

- Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- Δημιουργικότητα
- Κριτική σκέψη
- Διαχείριση χρόνου και αυτοοργάνωση
- Συνεργασία

Ενημέρωση/Επιμόρφωση

Πώς θα ενημερωθούν τα άτομα που εργάζονται στη σχολική σας μονάδα (εκπαιδευτικοί, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου κ.λπ.) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;

- Εκδόθηκαν ενημερωτικά φυλλάδια για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας -εκπαιδευτικούς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου-. Στους εκπαιδευτικούς δόθηκε ένα επιπλέον έντυπο, για να δηλώσουν πώς θα χρησιμοποιήσουν τη δημιουργία χώρων πρασίνου στο σχολείο σε σύνδεση με τους επιδιωκόμενους στόχους που χρειάζεται να πετύχουν οι μαθητές στο μάθημα της ειδικότητάς τους και μέσω αυτών να αποκτήσουν δεξιότητες και στάσεις και φιλικές συμπεριφορές προς το περιβάλλον.
- Στην πινακίδα του σχολείου αναρτήθηκε έντυπο για δήλωση συμμετοχής των εργαζομένων της σχολικής μονάδας. Δημιουργήθηκε ομάδα στο viber με μέλη όσους δήλωσαν συμμετοχή.
- Η παρουσίαση του προγράμματος μέσω του email του σχολείου έχει σταλεί σε όλους τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στο σχολείο.
- Έχει συνταχθεί δήλωση εθελοντικής συμμετοχής για συμπληρώσουν οι γονείς των μαθητών που επιθυμούν να συνεργαστούν με το σχολείο
- Έχει συστηθεί συντονιστική επιτροπή πρασίνου στο σχολείο, που απαρτίζεται από αντιπροσώπους από όλη τη σχολική μονάδα (εκπαιδευτικούς, γραμματειακό προσωπικό,

βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου) και τον σύνδεσμο γονέων.

- Έχουν συνταχθεί και αποσταλεί επιστολές για ενημέρωση και πρόσκληση για συμμετοχή και συνεργασία στους δήμους της Αγίας Νάπας, της Δερύνειας, της Σωτήρας και στις κοινότητες του Αυγόρου, του Λιοπετρίου, του Φρενάρους, της Ξυλοφάγου, της Ξυλοτύμπου, της Ορμήδειας και της Άχνας.
- Θα φιλοτεχνηθεί αφίσα από τους μαθητές με θέμα το πρόγραμμα, η οποία θα αναρτηθεί στην πινακίδα των μαθητών, στην πινακίδα των εκπαιδευτικών και στην πινακίδα στον χώρο του χωλ για την ενημέρωση των γονέων, των επισκεπτών.
- Οι μαθητές ενημερώθηκαν για τον σκοπό και τους στόχους του προγράμματος μέσω φυλλαδίου που αναρτήθηκε στην ομάδα που έχει δημιουργήσει το σχολείο στο viber «Ανακοινώσεις προς μαθητές της ΠΓ ΤΕΣΕΚ Αυγόρου» με συμμετέχοντες όλους τους μαθητές.
- Οι μαθητές που ανήκουν στη συντονιστική ομάδα πρασίνου ΤΕΣΕΚ Αυγόρου κλήθηκαν να δώσουν τις δικές τους σχεδιαστικές προτάσεις σε προτεινόμενους χώρους πρασίνου. Οι μαθητές, με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, θα ενημερωθούν εκτενέστερα, ώστε ο κάθε μαθητής να συμμετέχει ενεργά στην εξερεύνηση του σχολικού κήπου, στη γνωριμία του με τα φυτά, στην παρατήρηση του εδάφους και των καιρικών φαινομένων, στον εντοπισμό διαθέσιμων και σχεδιασμό προτεινόμενων χώρων πρασίνου, να απαντήσει σε ερωτηματολόγιο για το πώς επιθυμεί να διαμορφωθεί η σχολική αυλή, να συμμετέχει στην κατάρτιση του προγράμματος εργασιών και να αναλαμβάνει εργασίες προετοιμασίας, διαμόρφωσης, φύτευσης και συντήρησης των χώρων πρασίνου.

Συμμετοχή και Δράση

Πώς θα διασφαλισθεί η συμμετοχικότητα και η συνεργασία για την υλοποίηση του προγράμματος (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, υπάλληλοι κυλικείου, φροντιστές/φροντίστριες, γονείς, Σύνδεσμος Γονέων κ.λπ.) στη δημιουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του χώρου πρασίνου; (Περιγράψτε τις δραστηριότητές εμπλοκής και συμμετοχής)

- Με τη διατήρηση συνεχούς επικοινωνίας για ανταλλαγή απόψεων, της ενημέρωσης μέσω του ιστότοπου που θα δημιουργηθεί και τις τακτές συναντήσεις με τους εθελοντές γονείς για ανανέωση της υποστήριξής τους. Οργάνωση από κοινού με τον σύνδεσμο γονέων ή τις κοινότητες επισκέψεων σε τοπικές καλλιέργειες, σε τοπικό βοτανόκηπο για τσάι από βότανα και εκδρομές σε βοτανικούς κήπους (Αθαλάσσας, Τροόδους - γνωριμία με κυπριακά φυτά).
- Προσφορά προγευμάτων με λαχανικά του κήπου και ντόπιο χωριάτικο ψωμί σε όλους.
- Δημιουργία ειδικού προγράμματος εργασιών, «Δημιουργώ στον κήπο του σχολείου», που θα κοινοποιείται στον ιστότοπο του σχολείου και το οποίο θα απευθύνεται σε γονείς ή επαγγελματίες για πολύ βαριές δουλειές, ώστε, ανάλογα με τις εργασίες που προγραμματίζονται, τον αριθμό των ατόμων που απαιτούνται για τη διεκπεραίωσή τους και τον ελεύθερό τους χρόνο, να δηλώνουν συμμετοχή. Επίσης, καθιέρωση «Ωρας περιδιάβασης» του κήπου που θα απευθύνεται σε γονείς, για ηρεμία και χαλάρωση.
- Συνεχής ανάρτηση ανακοινώσεων στην ομάδα των μαθητών στο viber.
- Δημιουργία κινήτρων για τους μαθητές με έπαθλα αναγνώρισης της προσφοράς τους στη δημιουργία και τη συντήρηση του κήπου, εξαργύρωση πιθανής τιμωρίας τους με εργασία στον κήπο. Δίνουμε την ευκαιρία στους μαθητές να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες δημιουργικότητας και να συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίησή τους, ώστε να νοιώθουν δικό

τους τον κήπο του σχολείου και να αντιλαμβάνονται την ευθύνη ότι πρέπει να τελειώνουν με επιτυχία κάθε εργασία που αρχίζουν.

Δεξιότητες ζωής

Καθορίστε τις δεξιότητες καλλιέργειας και συντήρησης χώρων πρασίνου που αναμένετε να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα κατακτηθούν οι δεξιότητες αυτές (φύτευση, πότισμα, ξεχόρτισμα, συγκομιδή, διάθεση και επεξεργασία τελικού προϊόντος, ομάδες εργασίας, υπευθυνότητες, ημέρες εργασίας με την κοινότητα κ.λπ.)

- Η ενασχόληση των μαθητών με τη συλλογή λαχανικών και οπώρων από τον δενδρώνα ενισχύει τη διατροφική εκπαίδευσή τους με την υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συνηθειών (χορτοφαγία). Αναζήτηση και πληροφόρηση για τα θρεπτικά συστατικά που περιέχουν και εκτίμηση της θρεπτικής τους αξίας.
Επίσης, αντιλαμβάνονται από το δικό τους βίωμα τον κόπο για τη φροντίδα που αφιερώνουν οι παραγωγοί (ενσυναίσθηση), για να παράγουν για μας τροφή και συνειδητοποιούν την υπερπαραγωγή (όταν έχουν αδιάθετη παραγωγή και η ζήτηση είναι λίγη), την υπερκατανάλωση των τροφίμων από μερικούς και την ασιτία λόγω ανάγκης από άλλους.
- Η ενασχόληση των μαθητών με κηπουρικές εργασίες τους εξασκεί σωματικά: περπατώντας και κουβαλώντας ένα αμαξάκι κήπου, σκάβοντας λάκκο φύτευσης ή δημιουργώντας λεκάνη, φυτεύοντας, αφαιρώντας με το χέρι ή το σκαλιστήρι τα ζιζάνια, κλαδεύοντας ή συλλέγοντας τη σοδειά. Επίσης, μαθαίνουν να συντονίζουν τις κινήσεις και αποκτούν κινητικές δεξιότητες, διαχειρίζονται τον χρόνο, για να φέρουν σε πέρας μια εργασία στην προθεσμία της.
- Μαθαίνουν με πρακτικό τρόπο μαθηματικές έννοιες, αφού θα μετρήσουν, θα υπολογίσουν, θα φυτέψουν σε αποστάσεις μεταξύ των φυτών και μεταξύ των γραμμών, θα υπολογίσουν την ποσότητα του σπόρου και του βελτιωτικού για το έδαφος, θα ομαδοποιήσουν σε σύνολα και υποσύνολα τα φυτά (δένδρα: φυλλοβόλα-αειθαλή, καρποφόρα-μη καρποφόρα, κωνοφόρα, φοινικοειδή, ορθόκλαδα-πλαγιόκλαδα και πολλά ακόμα. Θα αντιληφθούν, δουλεύοντας στον κήπο με εργαλεία ή χρησιμοποιώντας μηχανήματα, τις φυσικές έννοιες του βάρους, της δύναμης, της πίεσης, της έλξης, της ισχύος και θα καταλάβουν ότι ο κήπος είναι το σχολείο τους.
- Οι μαθητές ενισχύουν την παρατηρητικότητα, τη συγκέντρωσή τους, την υπομονή και την προσαρμοστικότητά τους. Θα περιμένουν να μετρήσουν τον ρυθμό ανάπτυξης των φυτών σε μία βδομάδα και όχι κάθε μέρα, θα περιμένουν να ανθίσει η λεμονιά, να καρποδέσει, να γεμίσει χυμούς, να ωριμάσουν τα λεμόνια και ύστερα να τα στίψουν, για παρασκευή λεμονάδας, συμπεραίνοντας πως όλες οι διαδικασίες ακολουθούν μία σειρά. Θα παρατηρούν τις μεταβολές του καιρού που θα επηρεάζουν και θα μεταθέτουν τις εργασίες στον κήπο, θα αφουγκράζονται με προσοχή τις μάχες που δίνουν οι μικροοργανισμοί μεταξύ τους και με τους εχθρούς τους κάτω από τα πόδια τους μέσα στο έδαφος, θα παρατηρούν το πέταγμα μιας πεταλούδας, αλλά και τη «σιδηροδρομική γραμμή» σε ένα φύλλο λαχανικού που χάραξε μια εχθρική κάμπια.
- Θα εκτιμήσουν την αξία του νερού που ζωογονεί τα φυτά και τροφοδοτεί την παραγωγή. Θα αποκτήσουν δεξιότητες καλής διαχείρισής του και συνείδηση και συνέπεια φροντίδας, για να διατηρείται καθαρό χωρίς ρύπους από χημικά ή απόβλητα. Θα εκτιμήσουν την αξία του εδάφους ως οικοδεσπότη των φυτών και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους και θα συνειδητοποιήσουν την αξία του ως μέσο παραγωγής, κατοικίας οργανισμών μικρών και μεγάλων, ανακύκλωσης ουσιών και συνέχιση της ζωής. Θα συνειδητοποιήσουν πόσα αγαθά τους προσφέρει η φύση και θα διαμορφώσουν μια φιλική σχέση μαζί της, γνωρίζοντας από τις εμπειρίες τους πως όταν γίνεσαι φίλος με κάποιον τον εκτιμάς για αυτό που είναι, τον σέβεσαι, τον προσέχεις, δεν ενεργείς ποτέ εις βάρος του σαν παράσιτο και δεν τον προδίδεις ποτέ.
- Οι μαθητές θα εργαστούν σε ομάδες, θα συνεργαστούν, θα εκφράσουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, θα δεχθούν τη θετική επίδραση ο ένας του άλλου, θα επικοινωνούν με σεβασμό μεταξύ τους, θα κοινωνικοποιηθούν με επαφές στο σχολείο ή σε επισκέψεις,

θα τύχουν αναγνώρισης από τους άλλους για τη δουλειά τους και όχι για τη ζαβολιά τους. Θα νοιώθουν ικανοποίηση και σιγουριά, αγκυροβολώντας τη συναισθηματική τους ανασφάλεια.

- Οι μαθητές θα ξεφύγουν από το «εγώ» τους, αναλαμβάνοντας και μαθαίνοντας να φροντίζουν τα φυτά, θα γίνουν υπεύθυνα άτομα για κάτι (χωρίς αυτούς τα φυτά δεν θα ζήσουν), θα δίνουν αξία στον εαυτό τους με τη βεβαιότητα ότι τα καταφέρνουν και έτσι ενδυναμώνεται και η δίψα τους για μάθηση και βελτίωση. Θα γίνουν συγκροτημένα και ολοκληρωμένα άτομα και θα αυτονομηθούν.
- Η σύνδεσή τους με τα φυτά και τη φύση τους δημιουργεί τη συνείδηση ότι πρέπει να προστατεύουν το περιβάλλον όπου ζουν και έτσι επιδιώκουν να το βελτιώσουν, φυτεύοντας και συντηρώντας τα φυτά, για να το παραδώσουν καλύτερο τον επόμενο χρόνο σε κάποιους άλλους μαθητές. Με τη δική τους άοκνη προσπάθεια συμβάλλουν στη βελτίωση του μικροκλίματος του σχολείου τους και, ως αυριανοί πολίτες στην κοινωνία, θα είναι έτοιμοι να στηρίξουν την αλλαγή προς το καλύτερο των συνθηκών του κλίματος ολόκληρου του πλανήτη.

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κατεξοχήν πρόγραμμα διαγενεακής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Αναφερθείτε συγκεκριμένα στα πιο κάτω ερωτήματα πώς θα το επιτύχετε.

1. Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (κληρονομικοί σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)

Επισκέψεις μαθητών σε λαογραφικά μουσεία της περιοχής, για να γνωρίσουν τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν παλιά οι γεωργοί για το όργωμα, τη σπορά, τον θερισμό, το αλώνισμα και να ακούσουν από αφηγήσεις μεγάλων ανθρώπων για τις ασχολίες που έκαναν παλιά. Διαπιστώνουν την εξέλιξη των σημερινών εργαλείων και μηχανημάτων που διευκολύνουν τις εργασίες στον κήπο.

Διοργανώνεται στο σχολείο «debate» μεταξύ μαθητών, που υποστηρίζουν και επιχειρηματολογούν υπέρ των σύγχρονων γεωργικών μεθόδων, και «παλιών» γεωργών, που υποστηρίζουν τις παραδοσιακές γεωργικές μεθόδους.

Δημιουργείται έρευνα από μαθητές για συλλογή παλαιότερων γεωργικών παροιμιών που αναφέρονται στην καλλιέργεια, στον σπόρο, στην σπορά και στην εξέλιξή της, στο θέρος, στην ελιά, στο αμπέλι, στα φυτά (καλοκαιρινά, πυκνοφυτεμένα, γρήγορης βλάστησης).

Ερευνούν στις τοπικές κοινότητες για τα φυτά που καλλιεργούσαν παλαιότερα στις αυλές των σπιτιών τους και τα συγκρίνουν με τα φυτά που χρησιμοποιούνται σήμερα στα μοντέρνα σπίτια.

Δημιουργείται, μετά από συλλογή σπόρων παλιών και ντόπιων ποικιλιών, τράπεζα και ζητείται η καθοδήγηση από λειτουργούς του τοπικού τμήματος γεωργίας, οι οποίοι έχουν εμπειρία από τη δημιουργία της εθνικής τράπεζας σπόρων.

Συλλογή σπόρων οσπρίων και αναζήτηση τοπικών και παραδοσιακών συνταγών. Διοργάνωση ημερίδας υγιεινής διατροφής με όσπρια από τους τοπικούς γεωργούς και λαχανικά από τον λαχανόκηπό μας.

2. Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες, τοπιοτέχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;

Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο περιβαλλοντικό κέντρο του Κάβο Γκρέκο για γνωριμία με την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής.

Πρόσκληση σε φυτωριούχους, τοπιοτέχνες και κηπουρούς από την περιοχή μας, για να μιλήσουν στους μαθητές για το επάγγελμά τους και τη σχέση τους με τα φυτά. Οι εμπειρίες και οι γνώσεις τους από την παρατήρηση και την καθημερινή τους τριβή με τα φυτά, τη δημιουργία και τη συντήρηση κήπων είναι πολύτιμες. Επισκέψεις σε τοπικά φυτώρια.

Επίσκεψη στο πάρκο κάκτων στην Αγία Νάπα για γνωριμία με τα είδη των κάκτων, λήψη φωτογραφιών και έρευνα για την ταυτότητα και τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά και δημιουργία λευκώματος για πώληση σε φιλανθρωπική αγορά.

Επίσκεψη σε κήπο ξενοδοχείου και παρακολούθηση, για μια ημέρα από ομάδα μαθητών της οργάνωσης του τμήματος πρασίνου, των εργασιών που γίνονται και του τρόπου με τον οποίο εκτελούνται και των φυτών που χρησιμοποιούνται σε αυτούς τους χώρους.

Πρόσκληση επαγγελματιών (ξυλουργοί) στο σχολείο, που μπορούν να μας βοηθήσουν στις κατασκευές του κήπου.

Πρόσκληση σε επαγγελματίες τοπιοτέχνες και αρχιτέκτονες τοπίου για αξιολόγηση του κηποτεχνικού έργου των μαθητών και ανταλλαγή ιδεών και προτάσεων.

3. Ποια οφέλη αναμένετε να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης για οργανική γεωργία, καμπάνιες ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ.);

Το σχολείο ανοίγεται προς τα έξω -προς τους τοπικούς γεωργούς- και γίνεται πομπός καλών αειφόρων πρακτικών που εφαρμόζουν οι μαθητές στην καλλιέργεια λαχανικών υπαίθρια και στο θερμοκήπιο. Γίνεται ο πυρήνας δημιουργίας οικολογικής κουλτούρας στην ευρύτερη τοπική κοινωνία δείχνοντας με έργα πως οι μαθητές του σέβονται και προστατεύουν το περιβάλλον, βάζουν στόχο και τον πετυχαίνουν να πρασινίσουν το σχολείο και την γειτονιά τους, καταφέρνοντας έτσι να συμβάλουν στην αύξηση του οξυγόνου που αναπνέουμε, του πράσινου που μας ξεκουράζει και ηρεμεί, στη μείωση του θορύβου και της σκόνης, στην απάμβλυνση των ακραίων θερμοκρασιών. Θέλει να δώσει το μήνυμα πως η δημιουργία και η συντήρηση για την διατήρησή του πρασίνου είναι πολιτισμός.

Το σχολείο ζητά από τις γειτονικές κοινότητες μικρό χώρο, τον οποίο μπορούν οι μαθητές να διαμορφώσουν σε πράσινο, με τη συνεργασία των τοπικών υπηρεσιών πρασίνου.

Οι μαθητές επισκέπτονται τον βοτανόκηπο στο Αυγόρου, για να γνωρίσουν τα είδη βοτάνων που καλλιεργούν και επεξεργάζονται (ξερά, αιθέρια έλαια) και εισηγούνται να πάρουν τη σοδειά που θα συλλέξουν κατά τη διάρκεια της νέας σχολικής χρονιάς στο εκεί αποστακτήριο για την παραγωγή αιθέριων ελαίων.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, κητοπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

- Συνεργασία με ειδικούς γεωπόνους του τμήματος γεωργίας στην ανθοκομία για καθοδήγηση τρόπου καλλιέργειας και συντήρησης φυτών που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία μεσογειακού κήπου.
- Παρακολούθηση από κοινού με ντόπιους παραγωγούς ενημερωτικών προγραμμάτων φυτοπροστασίας με βιολογικές μεθόδους από λειτουργούς του τμήματος γεωργίας.

- Συνεργασία με τους γονείς στη φύτευση και στη συντήρηση των χώρων πρασίνου.
- Συνεργασία με το δασονομείο για τη φύτευση και τη συντήρηση των δέντρων.